

[Thorkil Kristensen.]

natten, så at de små lande skulle tage stilling til store problemer uden at være forberedt.

Der er så meget mere grund til at sige dette, som det ingenlunde er et engelsk-amerikansk anliggende alene, om sterling reduceres i forhold til dollar. Som de internationale forhold ligger, har dette dybt indgribende virkninger i en lang række europæiske landes forhold. Når vi står overfor en tid, hvor man ønsker det internationale samarbejde fremmet og ønsker at danne internationale organer: De Forenede Nationer, Europarådet o. s. v., hvorigennem landene skal løse deres problemer i fællesskab, så går det ikke an, at de store lande på egen hånd uden at tale med andre ordner spørgsmål, som også i højeste grad berører en række mindre stater.

At dette berørte Danmark, kan jo enhver se. Da Danmark er et land, som i normale tider i endnu højere grad, end det gælder i dag, har indtægter i sterling og udgifter i dollars, er det klart, at en forringelse af sterlingens værdi i forhold til dollarens værdi i hvert fald i første omgang betyder en betydelig forværring af vor valutasituation. Denne forværring er sikkert større i første omgang end på lidt længere sigt, fordi på lidt længere sigt må der vel ske enten det, at sterlinglandenes priser stiger, eller at dollarlandenes priser falder, således at virkningerne i nogen grad neutraliseres. Men i hvert fald en overgang bliver forringelsen af Danmarks og en række andre europæiske landes valutasituation nu ganske åbenbar. Man bør forstå den danske devaluering som en nødvendig afværgeforanstaltning overfor denne forværring af vor situation.

Det gælder altså nu om, at vi drager de rigtige konsekvenser af det, der her er sket. De konsekvenser har man jo fuldkommen rigtigt peget på i det, der er vedtaget i Paris i går, også med den danske regerings deltagelse, nemlig at man nu bør foretage det virkelig store fremstød i retning af en friere samhandel mellem de europæiske lande. Man bør benytte sig af den situation, at forholdet mellem de enkelte landes valutakurser nu i hvert fald er mere harmonisk, mere rigtigt, end det har været i mange år, og mere rigtigt, end det vil være igen om 2—3 år. Hvis man ikke nu benytter lejligheden til at få den internationale konkurrences udjævrende system sat i arbejde, vil der i ly af de mange restriktioner opstå nye forskelligheder, ny mangel på balance mellem landene, og så vil det om 2—3 år vise sig,

at heller ikke de nye valutakurser er harmoniske mere. Derfor haster det med at udnytte den situation, der nu er opstået.

Men det haster også af en anden grund. Nu er der sikret os Marshallhjælp, uden at vi dog kender dens størrelse, indtil midten af 1952. Det er klart, at de europæiske landes dispositionsfrihed er væsentlig større i disse 2½ år, end den vil være senere. Jeg tror derfor, at devalueringen i forbindelse med den resterende Marshallhjælp giver de europæiske lande en chance til at få gennemført den friere handel, som vi alle ønsker, en chance, som er større, end vi har haft den i mange år, og rimeligvis den sidste chance vi får, i hvert fald i denne omgang. Derfor er det meget væsentligt, at man nu tager fat på dette problem, og det er meget væsentligt, at man handler dristigt, sådan som man har gjort det i Paris.

Det forekommer mig ganske vist, at man i Paris er begyndt i den forkerte ende. Man begynder med at tale om at frigive handelen, og så siger man i forbindelse dermed, at man også skal gøre valutaerne ombyttelige. I virkeligheden er det jo pengenes bevægelighed, der må være nummer eet. Når pengene er bevægelige, så betaling meget lettere end hidtil kan foregå fra land til land, så er betingelserne tilstede for at gøre varerne bevægelige. Derfor er en gennemførelse af langt større ombyttelighed mellem de forskellige valutaer en betingelse for, at det fremstød i retning af større bevægelighed for varerne, som man nu har vedtaget, kan blive en succes.

Man må jo nemlig være klar over, at det, der her er vedtaget, vil stille betydelige krav til visse landes valutabeholdning. Jeg er ganske vist klar over, at når alle lande indenfor Marshallorganisationen forøger deres import hos hinanden, så må de også forøge deres eksport til hinanden, fordi det ene lands import er det andet lands eksport. For hele gruppen tilsammen går det altså lige op, men det behøver det ikke at gøre for de enkelte lande; der kan være nogle lande, for hvem importen stiger mest, andre, for hvem eksporten stiger, og de lande, hvis import især bliver berørt, kan midlertidig komme i en vanskelig valutasituation, navnlig hvis de er sådan stillet, som Danmark er det, at den engelske devaluering i forvejen har givet dem en midlertidig forringelse af deres stilling.

Alt dette vil ganske vist blive forbedret igen som følge af de pågældende landes, herunder Danmarks, egen devaluering, som for vort vedkommende har været det nødvendige middel til at styrke konkurrenceevnen.